

MUUSIKA AINEKAVA

3. klass

Õppe- ja kasvatuseesmärgid :

III klassi muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda.

Õppetegevused ja meetodid:

- 1) ühehäälnelaulmine ja osalemine koolikooris;
- 2) meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi;
- 3) mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, plokkflöödil või 6-keelsel väikekandelil;
- 4) kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- 5) muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu;
- 6) esinemisjulguse ja -oskuse arendamine;
- 7) muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades;
- 8) õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne.

III klassis on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Lauldakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatega. Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatradsioonide säilitamisele ja edasikandmisele, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus. Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu

rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna. Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu.

Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste esinemisostkust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saavutada õpilaste mitmekülgset kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Õppemeetoditena kasutatakse laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloominut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust, õppekäike, vestlusi, rühmatööd, kirjalikke ja suulisi ülesandeid.

I kooliastme õpitulemused :

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris;
- 3) mõistab laulupeo tähendust;
- 4) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 5) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 6) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 7) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 8) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 9) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 10) väärtustab enese ja teiste loomingut

1. Laulmine

Õppesisu:

- 1) Ühehäälnene ja kahehäälnene laulmine, valikuliselt osalemine koolikooris.
- 2) Meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi.

- 3) Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.
- 4) Lauldakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatega.
- 5) Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele.

Õpitulemused:

3. klassi lõpetaja:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Aisakell“ (rahvalaul Ameerikast), „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadpidu“ („Elagu kõik...“) ja „Valss emale“ (K. Sillamaa).

2. Pillimäng

Õppesisu :

- 1) Mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel (plokkflöödil).
- 2) Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.
- 3) Muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades.
- 4) Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna.

Õpitulemused :

3. klassi lõpetaja:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des;
- 2) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

3. Muusikaline liikumine

Õppesisu :

- 1) Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.
- 2) Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.

3) Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu.

Õpitulemused :

3. klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

4. Omalooming

Õppesisu :

- 1) Meloodia improviseerimine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi.
- 2) Improviseerimine keha-, rütmi- ja plaatpillidel.
- 3) Kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades.
- 4) Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.
- 5) Esinemisjulguse ja -oskuse arendamine.
- 6) Muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades.

Õpitulemused :

3. klassi lõpetaja:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õppesisu :

- 1) Kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades.
- 2) Muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu.
- 3) Õppekäigud, kontserdil käimine, kuulatud muusikasündmuse analüüs.
- 4) Tutvub muusikat kuulates erinevate väljendusvahenditega: meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus.
- 5) Tutvub eesti rahvapillidega ning nende kõlaga.
- 6) Suudab seostada kuulatud muusikapala autoriga.

Õpitulemused :

3. klassi lõpetaja:

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- 4) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- 6) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- 7) seostab muusikapala selle autoritega.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õppesisu:

- 1) Allolevate helivältuste õppimine, rakendamine praktilises töös: TA, TI-TI, TA-A, TA- A-A, TI-RI-TI-RI, TAI-RI, veerandpaus, poolpaus, tervetaktpaus.
- 2) 2- ja 3-osalise taktimõõdu meeldetuletus ja rakendamine praktilistes töödes.
- 3) Uute astmete, NA ja DI õppimine ning nende kasutamine lauludes ja kirjalikes ülesannetes.
- 4) Tuletab meelde ja õpib uusi mõisteid:
 1. meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
 2. koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
 3. muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 4. rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat;
 5. laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt.

Õpitulemused :

3. klassi lõpetaja:

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, TI-RI-TI-RI, TAI-RI, veerandpaus, poolpaus, tervetaktpaus;

- 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- 4) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 5) õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 1. meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
 2. koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
 3. muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 4. rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat;
 5. laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt.

7. Õppekäigud

Õppesisu :

- 1) Osalemine koolis toimuvatel muusikäiritustel ja aktustel.
- 2) Osavõtt kooli traditsioonilistest üritustest
- 3) Koorilauljatel on kohustuslik osa võtta kõikidest planeeritud esinemistest kooriga, kategooriasse laulmisest ja laulupeoga seotud üritustest.

Õpitulemused :

3. klassi lõpetaja:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara;
- 3) koorilaulja annab endast maksimumi esinemisel või võistulaulmisel, et kaitsta oma kooli au.

Praktilised tööd ja IKT rakendamine

- 1) Infootsing.
- 2) Oskab ise käepäraste vahenditega (papptaldrikud, joogipudelid jne) valmistada lihtsamaid rütmipille.
- 3) Oskab kasutada keskkonda LearningApps.

Hindamine:

2010. aasta riikliku õppekava järgi liigitub hindamine kujundavaks ja kokkuvõtvaks hindamiseks.

Kujundav hindamine jälgib õpilase arengut, keskendub protsessile, aitab eesmärgi seada. Kujundava hindamisena mõistetakse õppeperioodi kestel toimuvat hindamist, analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse õpilastele tagasisidet õppimise tulemuslikkuse kohta, motiveeritakse ja suunatakse õpilasi edasisele õppimisele (aidates neil teadvustada oma vajadusi, seniseid saavutusi ning vajakajäämisi) ja kavandatakse järgnevad eesmärgid. Kujundava hindamise ülesandeks on õpilase arengu ergutamine, toetamine ja tema õpitulemuste parandamine.

Kokkuvõttev hindamine teeb kokkuvõtte õpilase arengust, keskendub lõpptulemusele, on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

3.klassis hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Lisaks sellele hinnatakse ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel. **3.klassis** on suurem osakaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes. Eelkõige tuleb hinnata seda, mida tahetakse saavutada.

Kasutatav õppekirjandus:

Monika Pullerits, Liivi Urbel „Muusikaõpik 3.klassile” (AVITA 2013)

Monika Pullerits, Liivi Urbel „Muusikaõpetuse töövihik 3.klassile” (AVITA 2013)

Õppeaine ajaline maht on 2 tundi nädalas.